

KLIIMAMINISTEERIUM

Olga Sadikova
Terviseamet
Olga.Sadikova@terviseamet.ee

Teie 22.06.2026

Meie 06.07.2026 nr 9-2/26/2445-2

Vastus kirjale "Abipalve seoses võimaliku Ebola viirusega saastunud vedelate jäätmete käitlemise ja kanalisatsiooni juhtimise küsimustega"

Austatud Olga Sadikova

Edastame Kliimaministeeriumi vastuse Terviseameti päringule Ebola viirusega saastunud vedelate jäätmete käitluse kohta.

Kliimaministeeriumi hinnangul on keskkonna- ja nakkusohutuse seisukohast eelistatud lahendus võimaluse korral koguda Ebola viirusega nakatunud või selle kahtlusega patsiendi veri, okse, väljaheide ning muud kehavedelikud kokku eraldi, kasutades selleks vajaduse korral sobivat imavat materjali. Eraldi kogutud veri, okse, väljaheide, uriin ja muud kehavedelikud on käsitatavad jäätmeseaduse § 2 lõike 1 tähenduses jäätmetena. ning neile rakenduvad samasugused nõuded nagu teistele tervishoius tekkivatele nakkusohutlikele jäätmetele. Nakkusohutlikud jäätmed tuleb eraldi pakendada, märgistada ning anda jäätmeseaduse § 28 kohaselt üle vastavat keskkonnakaitsele omavale ohtlike jäätmete käitlejale. Selline lähenemine vähendab nakkusohu sattumise riski ühiskanalisatsiooni.

Järgnevalt vastame esitatud küsimustele lähtuvalt eeldusest, et osa Ebola viirusega saastunud kehavedelikest võib erandjuhtudel sattuda ühiskanalisatsiooni. Sellisel juhul tuleb eristada jäätmeseaduse reguleerimisalasse kuuluvaid eraldi kogutud nakkusohutlike jäätmeid ning ühiskanalisatsiooni juhitavat reovett, millele kohaldatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusest (edaspidi ÜVVKS) tulenevaid nõudeid.

1. Kas Ebola viirusega saastunud vedelate jäätmete (veri, okse, väljaheide, uriin ja muud kehavedelikud) eelnev desinfitseerimine on Eesti õigusaktidest või kehtivatest juhistest tulenevalt kohustuslik/ võimalik enne nende juhtimist kanalisatsiooni?

Eestis reguleerib reovee juhtimist ühiskanalisatsiooni eelkõige ÜVVKS. Selle alusel on kehtestatud kliimaministri 11.12.2023 määrus nr 80 „Ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete nimekiri ja piirväärtused“, milles on sätestatud ühiskanalisatsiooni juhitavas reovees lubatud piirväärtused teatavatele ohtlikele ainetele (keemilistele ühenditele). Lisaks sätestatakse kohalike omavalitsuste ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades piirväärtused ühiskanalisatsiooni juhitavas reovees nn tavasaastenäitajatele (nt heljum, biokeemiline

hapnikutarve, keemiline hapnikutarve, üldlämmastik ja üldfosfor) ning muud ühiskanaliseerimise kasutamise tingimused.

Kehtivad Eesti õigusaktid ei sätesta hetkel ühiskanaliseerimise juhitud reovee mikrobioloogilise piirväärtusi ega eraldi nõudeid üksikute haigustekitajate, sealhulgas Ebola viiruse, sisaldusele ühiskanaliseerimise juhitud reovees. Nakkushaiguste tekitajate ja muude mikrobioloogiliste ohuteguritega seotud nõuded kuuluvad nakkushaiguste ennetamise ja tõrje ning rahvatervise valdkonda ning neid ei käsitleta tavapärase ühisveevärgi ja -kanaliseerimise regulatsiooni osana.

Vastavalt ühisveevärgi ja -kanaliseerimise seaduse § 36 lõikele 1 on ühiskanaliseerimise keelatud juhtida jäätmeid, sealhulgas ohtlikke jäätmeid ja ummistusi põhjustavaid tahkeid osiseid, ning piirväärtusi ületavas sisalduses ja sellises koguses ohtlikke aineid, mis kahjustab või pärsib ühiskanaliseerimise või reoveepuhasti toimimist või keskkonnaseisundit. ÜVVKS § 36 lõikes 1 mõeldakse „jäätmete“ mõiste all eelkõige jäätmeid, mis jäävad jäätmeseaduse (edaspidi *JäätS*) reguleerimisalasse. Vastavalt *JäätS* § 1 lg 2 pt 1-le reovesi ja koos reoveega käitlemisele kuuluvad või keskkonda heidetavad jäätmed sinna alla ei kuulu. Jäätmeseaduse reguleerimisalasse jäävad jäätmed tuleb käitlemiseks üle anda vastavate jäätmete käitlemiseks keskkonnakaitsele omavale isikule.

Ebola-haige või selle kahtlusega isiku veri, okse ning muud eraldi kogutud eritised ja kehavedelikud on üldjuhul käsitatavad tervishoiu tekkivate nakkusohulike jäätmetena (ohtlikud jäätmed) ning neid ei saa käsitleda tavapärase ühiskanaliseerimise juhitud reoveena. Jäätmed tuleb koguda eraldi ning suunata seejärel ohtlike jäätmete käitlusettevõttesse põletamisele.

Uriin ja väljaheidetud on aga tavapärasel olukorras olmereovee osa ning nende juhtimine ühiskanaliseerimise on tavapärasel olukorras lubatud. Kui aga tegemist on Ebola viirusega nakatunud või selle kahtlusega patsiendi väljaheidete, uriini jm eritistega, tuleb nende käitlemisel lähtuda nakkusohu nõuetest ning tagada, et nakkusohu levik oleks enne ühiskanaliseerimise juhtimist asjakohaste meetmetega välistatud või viidud vastuvõetava tasemeni.

Kliimaministeriumi vastutusvaldkonna õigusaktides ei ole kehtestatud Ebola viirusega saastunud eritiste eelneva desinfitseerimise kohustust ega eraldi korda enne ühiskanaliseerimise juhtimise desinfitseerida uriini ja väljaheidetud. Samas tuleb sellise ohtliku bioloogilise ohuteguri käitlemisel vältida nakkuse levikut ning tervishoiuteenuse osutaja peab rakendama asjakohaseid infektsioonikontrolli meetmeid.

Kuna Eestis puudub seni praktiline kogemus Ebola viirusega saastunud reovee käitlemisel (Eesti ei kuulu riskipiirkonda) ning Eesti ühisveevärgi ja -kanaliseerimise reguleeritavates õigusaktides puuduvad sellise olukorra jaoks erisätted, siis soovime lähtuda lisaks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse nõuetele ka rahvusvahelistest asjakohastest tunnustatud juhitud. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) juhitud ([washandebola_qa_sept2021.pdf](#) ja [content](#)) on käsitletud Ebola viiruse inaktiveerimise klooripõhiste desinfitseerimisvahendite abil ning rõhutatud vajadust tagada kehavedelike ja nendega saastunud reovee ohutu käitlemine enne keskkonda suunamist.

2. Milliseid meetodeid, desinfitseerijaid, kontsentratsioone ja kontaktaegu tuleb kasutada?

Kliimaministeriumi vastutusvaldkonna õigusaktides ei ole kehtestatud ühiskanaliseerimise juhitud Ebola viirusega saastunud reovee (eelkõige uriini ja väljaheidete) suhtes eraldi üksikasjalikku regulatsiooni, mis sätestaks kohustuslikud kasutatavad desinfitseerijad, nende kontsentratsioonid ja nõutavad kontaktajad.

Nimetatud küsimused kuuluvad nakkushaiguste ennetamise ja tõrje ning infektsioonikontrolli valdkonda, mille regulatsioon ei kuulu Kliimaministeriumi pädevusse. Seetõttu ei ole Kliimaministeriumil võimalik anda sisulist hinnangut sellele, milliseid desinfitseerimismeetodeid, desinfitseerijaid, kontsentratsioone või kontaktaegu tuleb kasutada.

Samas leiame, et Terviseamet ja vajaduse korral Sotsiaalministeerium kui tervishoiuvaldkonna pädevad asutused peaks andma Kliimaministeeriumile ning teistele asjassepuutuvatele osapooltele juhised ja seisukoha selle kohta, milliseid nõudeid tuleb Ebola viirusega saastunud eritiste või reovee käitlemisel nakkusohutuse tagamiseks järgida.

3. Kas pärast nõuetekohast desinfitseerimist/deaktiveerimist on lubatud nimetatud vedelad jäätmed juhtida ühiskanalisatsiooni?

Juhime tähelepanu, et ühiskanalisatsiooni ei ole lubatud juhtida jäätmeid, sh nakkusohutlikke jäätmeid.

Kliimaministeeriumi vastutusvaldkonna õigusaktides ei ole eraldi reguleeritud Ebola viirusega saastunud reovee (eelkõige uriini ja väljaheidete) ühiskanalisatsiooni juhtimist pärast selle nõuetekohast desinfitseerimist või deaktiveerimist.

Ühiskanalisatsiooni reovee juhtimist reguleerib eelkõige ÜVVKS, mille § 36 lõike 1 kohaselt on ühiskanalisatsiooni keelatud juhtida jäätmeid ning selliseid aineid või ainekoguseid, mis kahjustavad või pärsivad ühiskanalisatsiooni või reoveepuhasti toimimist või halvendavad keskkonnaseisundit. Lisaks tulenevad nõuded ka kliimaministri määrusest nr 80 „Ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete nimekiri ja piirväärtused“ ning kohalike omavalitsuste ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjadest.

Seega ei ole ainuüksi eelnev desinfitseerimine või deaktiveerimine piisav õiguslik alus ühiskanalisatsiooni reovee juhtimiseks. Igal juhul tuleb hinnata, kas reovesi vastab ühiskanalisatsiooni kasutamise tingimustele ning kas selle juhtimine ei kahjusta ühiskanalisatsiooni toimimist, reoveepuhastusprotsessi ega keskkonda. Kui ühiskanalisatsiooni juhitav reovesi ei ole nõuetekohane, ei ole vee-ettevõtjal kohustust reovett vastu võtta.

4. Kas selliste jäätmete kanalisatsiooni juhtimisele kehtivad täiendavad nõuded või piirangud, sealhulgas nõuded kooskõlastamiseks vee-ettevõtjaga või reoveepuhasti käitajaga?

Kliimaministeeriumi valitsemisala õigusaktides ei ole kehtestatud Ebola viirusega saastunud reovee ühiskanalisatsiooni juhtimiseks eraldi kooskõlastamiskohustust ega muid erinõudeid. Kohaldatakse ÜVVKS-i, selle alusel kehtestatud õigusakte ning kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirju. Vee-ettevõtjal on õigus hinnata reovee vastavust kehtestatud tingimustele ning keelduda nõuetele mittevastava reovee vastuvõtmisest.

5. Kas Eestis on kehtestatud eraldi nõuded või juhised eriti ohtlike bioloogiliste ohutegurite (sh Ebola viiruse) tõttu tekkinud vedelate jäätmete ja heitvee käitlemiseks?

Kliimaministeeriumi valitsemisala õigusaktides ega juhendmaterjalides ei ole kehtestatud eraldi nõudeid või juhiseid eriti ohtlike bioloogiliste ohuteguritega (sh Ebola viirusega) saastunud ühiskanalisatsiooni juhitava reovee käitlemiseks.

Reoveepuhastis tekkiva reoveesette käitlemisele kohaldatakse keskkonnaministri 31. juuli 2019. a määrust nr 29 „Haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses kasutatava reoveesette kvaliteedi piirväärtused ning kasutamise nõuded“. Määruses on sätestatud reoveesette hügieenimiseks vajalikud kompostimistingimused, mille kohaselt peab kompostimine kestma vähemalt kümme ööpäeva temperatuuril vähemalt 55 °C, vähemalt kolm ööpäeva temperatuuril vähemalt 65 °C või reaktoris vähemalt kolm ööpäeva temperatuuril vähemalt 60 °C. Need nõuded on kehtestatud reoveesette üldise mikrobioloogilise ohutuse tagamiseks ega kujuta endast Ebola viiruse suhtes kehtestatud erinõudeid.

Kuna Eestis ei ole Ebola viiruse puhanguid esinenud ning puuduvad selle olukorra jaoks välja töötatud eraldi juhised, on põhjendatud lähtuda tervishoiuvaldkonna pädevate asutuste juhistest ning Maailma Terviseorganisatsiooni soovitustest.

6. Palume viidata asjakohastele Eesti õigusaktidele, juhenditele, millest nimetatud tegevuste korral lähtuda.

Kliimaministeeriumi valitsemisala õigusaktides ei ole kehtestatud eraldi nõudeid ega juhiseid Ebola viirusega saastunud ühiskanalisatsiooni juhitava reovee käitlemiseks. Sellises olukorras tuleb lähtuda eelkõige üldistest õigusaktidest ja pädevate asutuste juhistest, sealhulgas:

- ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusest ning selle alusel kehtestatud nõuetest ühiskanalisatsiooni juhitavale reoveele, eelkõige §-st 36, mis sätestab ühiskanalisatsiooni juhitava reovee piirangud;
- kliimaministri 11.12.2023 määrusest nr 80 „Ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete nimekiri ja piirväärtused“;
- kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjast;
- nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusest ning selle alusel kohaldatavatest nakkusohutuse nõuetest;
- tervishoiuvaldkonna pädevate asutuste juhistest nakkusohutuse ja infektsioonikontrolli tagamiseks;
- Maaailma Terviseorganisatsiooni (WHO) juhenditest, eelkõige Ebola viiruse nakkusohutust ja infektsioonikontrolli käsitlevatest juhenditest ([washandebola qa sept2021.pdf](#) ja [content](#)).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Piret Otsason

tootjavastutuse ja ohtlike jäätmete valdkonna juht
ringmajanduse osakonna juhataja ülesannetes

Kelli Seppel, 625 9456
kelli.seppel@kliimaministeerium.ee